

GAMLIR SKANSAR RAPAÐU

Fyri fyrstu ferð eigur Sambandsflokkurin ongan tingmann úr í hvussu so er einari av gomlum sambandsbygdunum í Eysturoy – Strondum, Toftum og Fuglafirði – og ongan í Suðuroy

Edva Jacobsen, Fuglafjørður, Alfred Olsen, Toftir og Helgi Abrahamsen, Strendur vórðu ikki afturvald týsdagin

JÓANNES HANSEN

Hóast Føroyar síðani á valinum í 2008 hava verið eitt valdømi, so verður framvegis gáað væl eftir, hvussu gomlu valdømini eru umboðað, og tað verður eisini hugt eftir í hvørjum bygdum í gomlu valdømunum tey valdu búgva.

Tjóðveldi hevði síðsta valskeið einki umboð, sum búði norðanfyri Hórisgøtu, og soleiðis er tað framvegis. D. P. Danielsen varð valdur í Vágum í 1950, sum var fyrsta valið Tjóðveldi bjóðaði seg fram, og hann varð afturvaldur í 1954. Fýra ár seinni var hann ikki á listanum, og síðani 1958 hevur Tjóðveldi ikki átt umboð í Vágum.

Í gamla Norðstreymoyar, Eysturoy og Norðoya valdømi hevur Tjóðveldi átt fleiri umboð. Soleiðis var ikki síðsta valskeið, og soleiðis er tað heldur ikki í nýggja tinginum.

Í Norðstreymoy hava tjóðveldisumboðini verið Sigurð Joensen (1958-1970), Jógvan Durhuus (1970-1980, 1984-1990 og 1994-2002), Niklái Petersen (2002-2004), Heidi Petersen (2004-2008).

Í Eysturoy hava tjóðveldisumboðini verið Frederik Hansen (1954-1970), Olaf Ellingsgaard (1954-1958), Jógvan Høgnesen (1958-1962), Hans Jacob Ellingsgaard (1962-1966), Signar á Brúnni (1970-1980 og 1984-2002) og Tórbjørn Jacobsen (2002-2011).

Í Norðoyggjum hava tjóðveldisumboðini verið Johan Simonsen (1958-1966), Finnbogi Ísakson (1966-1984), Heini O. Heinesen (1984-2004) og Karsten Hansen (2004-2008).

Sambandið strikað í Suðuroy

Síðani floksbýtið í 1906 hevur í minsta lagi ein sambandstingmaður búði í Suðuroy. Síðstu tíðina hevur tað verið Johan Dahl, sum ikki bjóðaði seg fram aftur á valinum týsdagin. Tá eydnaðist tað ikki nøkrum sambandsmanni í Suðuroy at vinna tingsess. Tó skal leggjast aftrat, at tað var sambandsfelagið í Suðuroy, sum uppstillaði Magni Laksáfoss, ið varð valdur sum sætti sambandsmaðurin.

Tilsaman fekk Magni Laksáfoss 374 atkvøður. Hóast hann var uppstillaður í Suðuroy, so var tað høvudsstaðurin, ið bar hann inn á ting. Magni fekk 181 atkvøður í Havn og tilsaman 34 í Suðuroy.

Tey fyrstu árin eftir floksbýtið átti Sambandsflokkurin onkra ferðina fýra tingmenn í Suðuroy og onkra ferðina trýggjar. Fleiri ferðir hevur hann átt tveir (seinastu ferð 1958-1962), og fram til á valinum týsdagin hevur tað altíð verið í hvussu so er ein sambandsmaður við bústaði í Suðuroy.

Síðani 1932 hava hesir umboðað Sambandsflokkin í Suðuroy: Kristian Djurhuus (1932-1962 og 1966-1970), Niels Christian Nolsøe (1928-1936), Andreas Djurhuus (1943-1945, 1966-1974), Jákup Mortensen (1974-1978), Flemming Mikkelsen (1978-1994 og 1998-2002), Jákup Joensen (1994-1998) og Johan Dahl (2004-2015).

Skansarnir rapaðu í Eysturoy

Síðani floksbýtið í 1906 hava Fuglafjørður, Strendur og Toftir verið skansar hjá Sambandsflokkinum í Eysturoy. Tað hevur sæst aftur í, at

tilsaman hava hesar bygdinarnar altíð átt sambandsumboð í tinginum. Eftir valið týsdagin eigur eingin av hesum bygdunum sambandsmann á tingi.

Føroya fyrsti løgmaður undir heimastýrinum var Andras Samuelson, sum var sýslumaður við bústaði í Fuglafirði. Hann umboðaði Sambandsflokkin 1906-1950. Hann var ættaður úr Haldórsvík, og frá 1906 og til 1914 var hann valdur í Norðstreymoy. Síðani var hann valdur í Eysturoy. Johan Poulsen á Strondum sat á tingi fyri Sambandsflokkin í eina hálva öld – 1920 til 1970, og Jens Christian Olsen á Toftum var valdur tingmaður 1940-1945 og 1950-1963.

Eftir at Andras Samuelson gavst í 1950 gekk tað striltið hjá fuglfirðingum at vinna sambandsumboð á ting. Burtursæð frá einum stórum ári 1963-1965 (sí niðanfyri) var tað ikki fyrrenn í 2011, tá ið Edva Jacobsen varð vald. Hon var ikki heilt ókend í tinginum, tí 2010-2011 møtti hon á tingi fyri Johan Dahl, sum var landsstýrismaður. Týsdagin fall Edva, og nú er einki sambandsumboð úr Fuglafirði í løgtinginum.

Jens Christian Olsen doyði 20. november 1963. Tá kom Hilmar Petersen í Fuglafirði í tingið, men hann doyði longu 13. juni í 1965, tá ið Reinhold Thomsen í Gøtu loysti hann av.

Valskeiðið 1966-1970 er tað einasta síðani floksbýtið, at eysturoyingar bara hava átt eitt umboð í tinginum. Tað var Johan Poulsen á Strondum.

Á valinum í 1970 vórðu Jógvan Ingvar Olsen á Toftum og Jóhannes Martin Olsen á Strondum valdir. Jógvan sat inntil í 1998, tá ið hann ikki

bjóðaði seg fram aftur. Síðani 1998 hevur Alfred Olsen á Toftum verið tingmaður. Týsdagin varð hann ikki afturvaldur.

Jóhannes Martin sat fram til 1988, tá ið hann fall fyri Edmundi Joensen á Oyrarbakka. Edmund var tingmaður fram til 2011, tá ið hann ikki var á listanum. Helgi Abrahamsen á Strondum varð valdur í 2008, og síðani hevur hann verið tingmaður. Hann var ikki ókendur í tinginum, tí 2008-2011 var hann fastur eykamaður, tí trýggir sambandsmenn vóru í landsstýrinum. Týsdagin varð Helgi ikki afturvaldur.

Síðsta valskeið umboðaðu fýra eysturoyingar Sambandsflokkin. Umframt Alfred Olsen á Toftum, Helga Abrahamsen á Strondum og Edvu Jacobsen í Fuglafirði var Reimund Langgaard í Leirvík í tinginum sum fastur eykamaður, tí trýggir sambandsmenn vóru í landsstýrinum.

Eingin av hesum fýra er í nýggja tinginum. Edmund Joensen bjóðaði seg framaftur týsdagin og varð valdur við 636 persónligum atkvøðum.

Borgarstjórin í Runavík, Magnus Rasmussen, bjóðaði seg fram fyri fyrstu ferð, og hann varð valdur við 500 persónligum atkvøðum. Hetta er fyrsta ferðin yvirhøvur, at tað hevur eydnast sambandsmanni í Runavíkar kommunu at vinna seg inn á ting.

Tað er merkisvert, at Magnus Rasmussen vann sær atkvøður úr bygdunum, sum higartil hava verið háborgir hjá Sambandsflokkinum í Eysturoy. Størstu undirtøkuna vann hann í Runavík (342). Borgarstjórin í Runavík fekk 51 atkvøður á Toftum, 8 í Fuglafirði og 4 á Strondum.

Sambandsflokkurin vann týsdagin seks tingmenn. Helgi Abrahamsen á Strondum restaði 25 atkvøður í at røkka sætta plássið. Alfred Olsen á Toftum restaði 131 atkvøður í at røkka sætta plássið, og Edva Jacobsen restaði 148 atkvøður í at røkka sætta plássið.

Broytingarnar eru stórar, og fleiri skansar rapaðu týsdagin. Men ikki alt er broytt.

Undan valinum var spenningurin stórur, um tað fyri fyrstu ferð skuldi eydnast Sambandsflokkinum at vinna mann í gala Sandoyar valdømi.

Gerhard Lognberg, sum síðani 2002 hevur umboðað Javnaðarflokkin, bjóðaði seg hesaferð fram á sambandslistanum. Í Sandoy og Skúvoy vaks undirtøkan hjá Gerhardi nógv. Hóast talan fyri alt landið var um 6,0 prosent í afturgongd hjá Sambandsflokkinum, so var framgongdin stór í Sandoy: 42,5 prosent í Skopun, 2,5 prosent á Sandi, 7,4 prosent í Dali, 11,7 prosent í Húsavík, 7,9 prosent í Skálavík og 17,4 prosent í Skúvoy.

Samlaða atkvøðutalið hjá Gerhardi Lognberg var 282, sum bar áttanda pláss á listanum við sær – 92 atkvøður frá sætta plássinum, sum bar val við sær. Sammett við valið fyri fýra árum síðani vann Gerhard Lognberg færri persónligar atkvøður. Í 2011 vann hann 344 atkvøður á javnaðarlistanum ella 62 fleiri enn hesaferð.

Harvið bíðar Sambandsflokkurin framvegis eftir fyri fyrstu ferð at vinna løgtingsmann í Sandoy.